

Surat ni **YAKOBUS**

*Tabea' ni Yakobus
1:1*

¹ Tabea' bona samba Israel men sompulo' rua' bense' na longkop dodongoan sambana! Yaku' i Yakobus men papalimangna Alaata'ala tii Tumpu Jesus Kristus.*

*Imaan tia pinginti'ian
1:2-8*

² Utu-utus! Kalu i kuu mentempoi repaan men dodoa, nono' tio galalonmuu koi sa'angu' kobelesan.

³ Gause i kuu minginti'i se' kalu i kuu sinampang parasaya na Tumpu na tempo i kuu munsuri repaan men dodoa, mbaka' noamuu sida uga' mokotaan.

⁴ Patalai a noamuu men mokotaan iya'a kada' minsidakon tutuo'muu kalepu ka' sianta titiu'po men sian kana' na ko'omuu.

⁵ Kalu isian i kuu men sian laan isian pinginti'ian, ia tio mama'ase' pinginti'ian iya'a na Alaata'ala. Mbaka' Alaata'ala sabole mantarai pinginti'ian na ko'ona, gause Alaata'ala mantarai sanda' mian tia noa men ma'amat ka' sian mingimbuat sala'muu.

⁶ Kasee i kuu, kalu mama'ase' tiodaa tia imaan ka' alia bata-bata. Kalu i kuu bata-bata, mbaka' i kuu koi nggolong/nggolong na tobui men waale'e le'emarikononna mombuul.

---

* **1:1** Mat. 13:55; Mrk. 6:3; Tun. 15:13; Gal. 1:19

7 Mian men koiya'a alia mongooskon se' daa mangalabot upu-upa na Tumpu.

8 Ka' mian men papanga' a pikiranna sianta ratong a tutuo'na.

*Mian talalais tia mian men kupangon
1:9-11*

9 Utu-utus men talalais uga' bi munsuri beles gause Alaata'ala nongorookonmo oruangan men angga'ion.

10 Ka' i kuu men kupangon uga' tio munsuri beles kalu Alaata'ala sianta mangangga'i i kuu, gause mian men kupangon bo marandak koi mburakna rakut.

11 Gause ilio alayo'mo ka' nakarasmo tuu', mbaka' nalaumo a rakut iya'a pataka narandak a mburakna ka' sianmo pore piile'on. Koiya'a uga' a mian men kupangon. Ia uga' bo lapus tempo i ia pintanga' mingilimang palimangonna.

*Mangaropi repaan men dodoa
1:12-18*

12 Barakaatan a mian men mokotaan tempo takaionna repaan men dodoa, gause kalu i ia sian rungku'ionna repaan men dodoa, ia bo mandapot tambo tutuo' pore men ia toonkon Alaata'ala bona sanda' mian men mongkolingu'kon Alaata'ala.

13 Kalu sa'angu' mian takaionna repaan men dodoa, ka' munsuri mo'uus mangawawau men ba'idek, alia i ia mangaan se' men koiya'a ia takakon Alaata'ala. Gause Alaata'ala sian pokoonna idek topongion, ka' uga' i ia sian momosuu' mian mingilimang men ba'idek.

¹⁴ Kasee sanda' mian topongionna pingkira'na suungna tempo i ia tololo' ka' mongololoikon pingkira'na noana.

¹⁵ Ka' kalu pingkira'na noana iya'a loloikonon, mbaka' ia mantakakon dosa, kasi kalu dosa iya'a mararo'mo, mbaka' i ia mantakakon kolapusan.

¹⁶ Utu-utus men kolingu'ku, alia i kuu ko'akalian!

¹⁷ Sanda' upa pore ka' kalepu men rumpakionta, ringkat na surugaa, ia palaukon Alaata'ala. Iamo men ninsidakon giigii' upa men bo punguruari na langit, kasee Alaata'ala sianta men koboliian, koi loolung men koboliian gau'kononna punguruari na langit men mobabolii.

¹⁸ Wurung-Na men kana' a ninsidakon i kita bo anak-Na gause koiya'a a kikira'-Na. Ia nangawau men koiya'a, kada' i kita mantausi oruangan men tuko na giigii' men la sidakonmo.

*Mongorongor ka' mongololoikon Wurungna
Alaata'ala
1:19-27.*

¹⁹ Utu-utus men kolingu'ku, porongor ini'imari! Sanda' mian tio mingkira' mongorongor tundunanna mian sambana, ka' alia tongko' weweron, ka' uga' alia dongan maso'.

²⁰ Gause mian men maso'on sianta mantakakon upa men kana' na aropna Alaata'ala.

²¹ Mbali' iya'a, kokundai a upa men sianta kana'na tia giigii' upa men ba'idek. Laboti a Wurungna Alaata'ala tia noa men pore. Wurungna Alaata'ala men nitadulkonmo na ko'omuu iya'a kuasaan bo pansalamatkon i kuu.

22 Ka' i kuu uga' tio mongololoikon Wurungna Alaata'ala, ka' taasi' tongko' mongorongor. Gause kalu sian koiya'a, mbaka' i kuu tongko' mangakali waka susuung.

23 Mian men mongorongor Wurungna Alaata'ala kasee sian mongololoikon upa men ia rongor iya'a i ia sida timbaani'konon koi mian men mamakanasai ro'upna na mongkitaan.

24 Baasi noko daa nimiile' dudusna na mongki-taan, ia nomae'mo ka' liuliu nolimbo' se' koi upa a dudusna iya'a.

25 Kasee ime a men mansarak mingint'i ukum men kalepu, men minsidakon mian dako' po'ata'onna dosa, ka' uga' mongololo' ukum iya'a, men taasi' tongko' moko daa mongorongor limbo'mo kasee kakat mingilimang, mbaka' i ia bo barakaationna Alaata'ala gause upa men ia limangmo.

26 Kalu isian sa'angu' mian men mansarui wakana se' daa pa'agama, kasee sian mokotaan wewerna, mian iya'a mangakali waka-wakanamo. Mbaka' bakitumpuna sianta kana'na.

27 Bakitumpu men tuutuu'na ka' uga' sianta idekna na aropna Alaata'ala, Tama na surugaa, mase koi kani'imari: muntulung anak unon tia wiwine balu men muntuungi repaan, ka' uga' mandagai waka-wakanamo dako' silaka'ionna idekna dunia.

2

*Alia poosasala' a pimiile' tia pangaropimu
mian
2:1-13*

¹ Utu-utus! Kita men parasaya ni Tumpu Yesus Kristus, Tumpu men angga'ion, alia poosasala' a pimiile' ka' pangaropinta mian men tongko' gau'kononna upa men piile'on.

² Gause kalu isian sa'angu' mian kupangon men nosinsim mosoni ka' nopakean men pore notaka tii kuu na pootatakaianmuu, ka' isian uga' mian talalais nopakean men kobera-berak,

³ mbaka' i kuu mangangga'i tuu' mian men
nopake pore iya'a. Kuu morobu na ko'ona tae-
muu, "Mai tanaas, oruang na oruangan men pore
kani'i." Kasee na mian men talalais iya'a i kuu mo-
robu taemuu, "Kekerer kande'e." Kabai taemuu,
"Oruang kamba'a na tano' na soripi'na saratku."

⁴ Wawaumu men koiya'a mbaka' mompoosasala'kon pimiile'muu tia pangaropimuunian ka'i kuu nosidamo pungukumi mian tia noamen madengkul.

⁵ Utu-utus men kolingu'ku, porongor! Mian men talalais na dunia kani'i mase ia poko rukimo Alaata'ala bo sida mian kupangon na imaanna. Raaya'a men bo pontombonoi Batomundo'anna Alaata'ala, koi men Ia toonkonmo na sanda' mian men daa mongkolingu'kon i Ia.

6 Kasee i kuu tongko' mingiroki mian men talalais. Kada' bo inti'ionmuu se' mian kupangon a men mantalalais ka' manggau'kon i kuu wawaona mian men bo pungukumi.

7 Mian men kupangon iya'a a men mingiroki ngaan men angga'ion men ninsidakon i kuu mi-anna Alaata'ala.

⁸ Kasee, kalu i kuu mongololoikon koi men taena ukum tuko men nitulis na Alkitaap:

“Kolingu'kon a simbaya'muu koi wakamuu suungmuu,” mbaka' men koiya'a i kuu ningilimangmo men pore.*

⁹ Kalu poosasala' a pimiile' tia pangaropimuu mian men tongko' gau'kononna upa men piile'on, kuu nangawawaumo dosa, ka' ukumna Alaata'ala nangaan se' i kuu nunguluanimo ukum.

¹⁰ Gause mau ime a men malolo' na giigii' ukumna Alaata'ala kasee sian mingimamat sa'angu'po ukum, ia sida ngaanon nunguluanimo giigii' ukum.

¹¹ Gause men nangaan tae-Na, “Alia mun-tumpangkon samba-samba,” i la uga' a men nangaan tae-Na, “Alia mampapatei.” Mbaka' mau i kuu sian nuntumpangkon samba-samba, kasee i kuu nampapatei, kuu uga' nunguluanimo ukum.*

¹² Alaka' porobu ka' wawau a men kana' gause i kuu bo ukumion tia ukumna Alaata'ala men minsidakon mian dako' po'ata'onna dosa.

¹³ Gause Alaata'ala sian mingilino-linoi mian men sian mingilino-linoi simbaya'na. Kasee kalu mian mingilino-linoi simbaya'na, mbaka' Alaata'ala bo mingilino-linoi i ia na tempo pun-gukumian.

*Imaan tio powawa tia wawaunta
2:14-26*

¹⁴ Utu-utus! Upa kana'na mian mangaan se' i ia daa imaanan, kasee i ia sian mingilimang? Sida mbali' a imaan men koiya'a mansalamatkon i ia?

---

* **2:8** Im. 19:18   * **2:11** Kel. 20:13-14; Ul. 5:17-18

¹⁵ Kalu isian sa'angu' utus moro'one kabai wi-wine men sianta pakeanna ka' sianta men bo kaanonna sanda' ilio,

¹⁶ ka' isian i kuu sa'angu' mian morobu tae-muu, "Maka'amatsi na salan. Pisok a pakean men ma'amu' ka' kaan uga' bi benteng!" Kasee mian men morobu iya'a sian nantarai upa-upa na mian iya'a, men koiya'a upa kana'na?

¹⁷ Koiya'a uga' a sasalanna imaan. Kalu imaan iya'a sian sintutu' tia wawaunta mbaka' imaan men koiya'a sida ngaanon sianta kana'na.

¹⁸ Kalu isian mian men mangaan taena, "Isian mian men mongooskon imaanna, ka' uga' isian mian sambana men mongooskon wawauna." Men koiya'a simbationku koi kani'imari: "Pipiile'kon na ingku' a imaanmuu men sian lolo'on tia wawaumu, kada' pipiile'kononku na ko'omuu a imaanku na wawaungku."

¹⁹ Kuu daa sabole mamarasaya se' Alaata'ala tongko' sa'angu'. Men koiya'a tuutuu' ka' meenapo uga' mamarasaya men koiya'a, ka' i raaya'a lantutukan layaon.

²⁰ Kuu tongko' mombobo'i! Tio pipiile'konon na ko'omuu mbali' se' sian kana'na a imaan men sian lolo'on tia wawau?

²¹ Kita inti'i se' i Abraham men pulinta, nisoop-kon na saa'na mian men nipopokana' gause li-mangna men nongorookon i Ishak anakna na wawona mesba bona Alaata'ala.*

²² Kuu uga' ninginti'i se' imaan ni Abraham sintutu' tia wawauna, ka' wawauna iya'a ninsidakon imaanna kalepu.

---

* ^{2:21} Kej. 22:1-14

23 Gause wawauna iya'a mbaka' ninsidakonmo upa men taena Alkitaap koi kani'imari: "Kasi i Abraham noparasaya na Alaata'ala, ka' gause kaparasaya'anna iya'a, mbaka' Alaata'ala nonsoopkonmo i ia na saa'na mian men kana'." Ya'a mbali' i Abraham ningaan ia pobela'mo Alaata'ala.*

24 Koini'i daa kuu inti'imo se' mian sida popokana'onna Alaata'ala gause wawauna, taasi' tongko' gause imaanna.

25 Ka' koiya'a uga' i Rahab wiwine men mobaluk wakana iya'a. Ia uga' ia popokana' Alaata'ala gause ia ningilimang men pore. Ia nanganaa' na lalomna laiganna mian men mae' ninggimatai dodongoan, ka' nunguarkon i raaya'a na salan sambana.*

26 Gause, koi waka men sianmo noana sida ngaanon waka men pate, koiya'a uga' a imaan men sianta lolon tia wawau uga' ngaanon imaan men pate.

3

Kogora'an men gau'kononna sila'

3:1-12

1 Utu-utus! Sobii sakat biai' i kuu a men bo sida guru, gause kita inti'i se' i kita men tonsoopmo guru bo ukumion tia aturan men marawat tuu'.

2 Kita giigii' mala' montoowawau men sala'. Ime a men sian nontoo sala' na porobuanna, iamo a men daa kalepu a tutuo'na. Mian men koiya'a tuutuu' momoko mungkuasai wakana.

3 Kita mamakana' toom na nganga'na kuda, pataka i ia sida mongololo' men kikira'ta. Toom

* **2:23** Kej. 15:6; 2Taw. 20:7; Yes. 41:8   * **2:25** Yos. 2:1-21

iya'a pakana'onta bo pambarios wakana kuda
iya'a.

⁴ Ka' piile' uga' a kapal; maune' balaki' tuu'
ka' busaionna mombuul men makorong, kasee
kapal iya'a pokoonna ulin men itiu' parioson koi
pingkira'na mian men montolopuusi.

⁵ Koiya'a uga' a sila'ta. Maune' i ia sa'angu' sam-
pana waka men tongko' itiu', kasee i ia momoko
mompopodaa wakanta.

Intoomkon! Mau koi upa a kobalaki'na alas,
kasee pokoonna apu santitik tunuon.

⁶ Sila'po uga' sida ngaanon apu. Sila' koi sa'angu'
pimpu'uanna idek men mingidek giigii' wakanta.
Ia momoko minsilaka'i wakanta ka' munsuap tu-
tuo'ta, ka' i ia popokaitonna apuna naraka.

⁷ Giigii' kaliangan ayop men malela', sapu',
ayop men dumaanga' ka' ayop na tobui uga' sida
naamion ka' ia pokonamimo mian.

⁸ Kasee sianta sa'angu'po mian men momoko
manganaami sila'. Sila' iya'a ba'idek, ka' sian
pokoon barioson. Ia uga' koimo rasung men ma-
mate.

⁹ Sila' sida bo puntunde'ta Tumpu Tamanta na
surugaa, ka' sila' uga' sida bo pantadeankonta
mian men ia sidakon Alaata'ala koikoimo tii Ia.*

¹⁰ Sa'angu' nganga', tempo-tempo munguwu-
rungkon barakaat ka' tempo-tempo uga'
munguwurungkon tadean. Utu-utus! Men koiya'a
sian sida wurungkonon.

¹¹ Isian mbali' a sa'angu' matana weer men
munguarkon weer malambas tia weer men ma-
pakat?

* ^{3:9} Kej. 1:26

12 Utu-utus! Isian mbali' a kau ara men miwoo'kon saitun, kabai se' anggur see miwoo'kon ara? Koiya'a uga' a matana weer men malansi sabole sianta munguarkon weer men malambas.

*Pinginti'ian men ringkat na surugaa
3:13-18*

13 Kalu isian na ko'omuu mian men pande ka' pinginti'ianan, ia tio mimpipiile'kon men koiya'a tia wawau pore, men lolo'on tia noa men motu'a ka' sian lambak.

14 Kasee kalu mian iya'a tongko' masindir ka' mingkira' mingimamat waka-wakanamo, alia i ia mongkodaakon pingintianna iya'a, gause men koiya'a, ia momborekkon men tuutuu' kana' na Alaata'ala.

15 Men koiya'a taasi' pinginti'ian men ringkat na surugaa, kasee norumingkat na dunia, na pingkira'na mian tia meena.

16 Aana isian mian masindir tia men tongko' mingkira' mingimamat waka-wakanamo, nooro'o isian kogora'an, ka' biai' kaliangan wawau men ba'idek.

17 Kasee mian men isian pinginti'ian men ringkat na surugaa, men tumbena tukokonon mase wawauna tuutuu' kana', ka' mingkira' pooka'amat, seredee ka' malolo'. Ia isian polingu'na na mian ka' mantakakon wawau men pore. Sian poosasala' a pimiile'na giigii' mian, ka' sian minti pore-pore.

18 Wawau men pore iya'a a bookoi ule'na pooka'amat men takakononna mian men mingkira' pooka'amat.

4

*Pingkira'na noa ka' potobela'an tia dunia
4:1-10*

¹ Upa mbali' a nimp'u uanna giigii' poodeeluan tia poogagaianmuu? Taasi' uga' giigii' iya'a nimp'u na biai' kaliangan pingkira'muu men poosasala' na noamuu kada' i kuu mantausi kaporeanna dunia?

² Kuu mingkira' kasee sianta mantausi, mbaka' i kuu monoamo mampapatei mian. Kuu malesi' mansarak men kikira'muu kasee sianta tausion-muu, mbaka' i kuu poogagaimo ka' poodeelu. Kuu sian mantausi upa-upa, gause i kuu sian mama'ase' na sambayangmuu.

³ Kabai i kuu mama'ase' uga', kasee sianta nangalabot upa-upa, gause sambayangmuu sala'. Ka' men kuu pa'ase' iya'a kikira'muu tio pakabuson bo pongololoikon pingkira'na noa susuung.

⁴ Wee i kuu mian men sian malolo! Sianta kuu int'i mbali' se' potobela'an tia dunia kolkoimo tia maso'kon Alaata'ala? Mbaka', ime a men moto bela' tia dunia, ia manggau'kon wakana sida komaso'na Alaata'ala.

⁵ Alia i kuu mansarui se' men nitundun na Alkitaap sianta panduungna, men ningaan koi kani'imari: "Alus men ia takakon Alaata'ala mondodongoi wakanta mongko'uusi tuu' upa-upa!"

⁶ Kasee mau koiya'a, kaporeanna Alaata'ala men Ia rookon na ko'onta' mangalalabii po'uusna alus iya'a. Na Alkitaap isian nitulis:

"Alaata'ala maso'kon mian men mintidaa-daa,

kasee mian men mompopokoo' wakana,
taraion-Na kaporean-Na.”*

⁷ Mbali' iya'a bi palolo' na Alaata'ala, ka' tatagakon a Ibiliis, mbaka' Ibiliis bo mamarere.

⁸ Alaka' taka na Alaata'ala, ka' i Ia bo taka na ko'omuu. Wee i kuu men dosaon, aliamomo' mangawau men ba'idek! Ka' i kuu men papanga' a pikiranmuu, polinasi a noamuu!

⁹ Kuu tio bi tuutuu' minsosol, wiri ka' tumando! Lengkemuu bi koboliian sida wiri ka' belesmuu bi koboliian sida kasiongo'an!

¹⁰ Kuu tio mangkando'onakon wakamuu na aropna Tumpu, kada' Tumpu mangangga'i i kuu.

Alia mensesene mian

4:11-12

¹¹ Utu-utus, alia i kuu poosesene! Ime a men mensesene utus sa'angu' kaparasaya'an kabai mompoposala', ia sida ngaanon mensesene ka' mompoposala' ukumna Alaata'ala. Ka' kalu i kuu mompoposala' ukumna Alaata'ala, nono' sida ngaanon i kuu sianmo nongololo' ukum iya'a, kasee i kuu nosidamo pungukumi ukum iya'a.

¹² Tongko' Alaata'ala a men sida mangawau ukum ka' mungukumi mian. Tongko' i Ia suungna a men kuasaan bo pansalamatkon ka' bo pinsilaka'i. Ime mbali' i kuu se' mompoposala' mian sambana?

*Alia mongkolimbo'kon Tumpu na giigii' upa
men sagiaonmuu*

4:13-17

¹³ Porongor i kuu men mangaan taemuu, “Ilio kani'i kabai se' liila, kai bo mae' na kota kani'i

---

* **4:6** Ams. 3:34

kabai na kota sambana, ka' dumodongo toro sa-taun ka' mobalu-baluk kada' mantausi ule'."*

¹⁴ Kasee i kuu sian ninginti'i se' bukat upa a men bo sida liila. Kalu koiya'a, upa a aratina tutuo'muu? Tutuo'muu inono' tongko' koi soana wala'on men tongko' kampiile'an kodi-kodi' liuliu penta'.

¹⁵ Bookoi i kuu tio mangaan koi kani'imari: "Kalu poturangonna Tumpu i kai bo tumuo' ka' mangawawau men koi kaya'a kabai se' men koi kale'e."

¹⁶ Kasee koini'i i kuu mongkodaakon kolam-bakanmuu, ka' giigii' wawau men koiya'a sala'.

¹⁷ Mbali' iya'a kalu sa'angu' mian minginti'i too koi upa a mingilimang men pore, kasee i ia sian mingilimang, ia baradosa.

5

Bantili bona mian men kupangon

5:1-6

¹ Porongori i kuu mian men kupangon! Alaka'wiri ka' tando' gause i kuu bo mentempoi repaan na ilio men bo rumpakion.

² Kupangmuu nokobaraba'ianmo, ka' pakean-muu ia kaanmo apat!*

³ Mosoni tia salaka'muu no'atakonmo, ka' atakna iya'a bo pinginti'ian sala'muu ka' men bo mangkaan wakamuu koi apu. Kuu nantambunmo kupang na ilio men kokomburi'annamo.

⁴ Kuu sian nongorookon tambona mian men balimang na ale'muu. Koini'i porongor i raaya'a

---

* ^{4:13} Ams. 27:1   * ^{5:2} Mat. 6:19

kokoo'ankon i kuu! Mian men mingirimpung ule'na ale'muu mangkakaro' mikitulung, ka' kakaro'na i raaya'a ia rongormo Tumpu men mungkuasai upa giigii'.*

⁵ Tutuo'muu nunsurimo pore ka' kalabian na tano' balaki' kani'i. Kuu koi se' kaekae' mongolongo'i waka kada' bo koyo'on ni'imarian.

⁶ Kuu nungukummo ka' nampapatei mian men sian sala'na, ka' i raaya'a sian nomoko nintimbangi i kuu.

*Mokotaan na tempo mongololongi repaan
5:7-11*

⁷ Mbali' iya'a, utu-utus, bi pokotaan i kuu na repaan pataka kotakaanna Tumpu! Piile' uga', koi upa a mian men mo'ale' mokotaan mempeperai pataka i ia mantausi ule' men umangga' na ale'na iya'a. Ia mokotaan memepeperai usan moko daa mangasok ka' pataka tempo pangalaan ule'na.

⁸ Kuu uga' tio mokotaan ka' mompomoonggor noamuu, gause ilio kotakaanna Tumpu karani'mo.

⁹ Alia mongkoinanang ka' poopoposala', utu-utus, kada' i kuu sian ukumonna Alaata'ala. Inau'! Pungukumi karani'mo, ia boomo taka.

¹⁰ Utu-utus, inau' a nabii men norobu mangaan ngaanna Tumpu. Raaya'a nokotaan na repaan. Raaya'a sida piile'on bo lolo'on.

¹¹ Raaya'a ngaanon kambelesan gause i raaya'a nokotaan. Kuu nongorongormo i Ayub men mokotaan, ka' kuu inti'imo se' kokomburi'anna

* ^{5:4} Ul. 24:14-15

Tumpu nambarakaatimo i ia. Gause Tumpu balaki' tuu' a lingu'-Na ka' pore a noa-Na.*

*Sambayang bona mian manggeo
5:12-20*

¹² Kasee men tukona, utu-utus, alia i kuu basumpa' tia mangaan langit kabai tano' balaki' kabai se' upapo sambana. Tongko' uga' ngaan, "Tuutuu'" kalu men tuutuu', kabai se', "Sian" kalu men sian, kada' i kuu sian kana'onna ukumanna Alaata'ala.*

¹³ Kalu isian i kuu men marepa, mian iya'a tio sambayang. Kalu isian i kuu men lewa', mian iya'a tio manani muntunde' Alaata'ala.

¹⁴ Kalu isian i kuu men manggeo, mian iya'a tio mengeleelo' penatua na jama'at, kada' i raaya'a mansambayangkon i ia ka' menggegesi tia likison ka' mangaan ngaanna Tumpu.*

¹⁵ Kalu sambayangna i raaya'a neengkononna tia imaan, men koiya'a sida mengelesi'i mian men manggeo iya'a ka' Tumpu bo mangawangonkon i ia. Ka' kalu ia nangawawaumo dosa, mbaka' dosana iya'a bo ampunion.

¹⁶ Mbali' iya'a i kuu sanda-sanda' tio mompotuu-tuu' se' i kuu dosaon ka' poosambayangkon, kada' i kuu lesi'onna Alaata'ala.

Sambayangna mian men malolo' na Tumpu, balaki' a kuasana.

¹⁷ Elia sa'angu' mian men koikoimo tii kita, ka' i ia nosambayang men tuutuu' tia imaan kada' alia usan, mbaka' sianmo no'usan koi tolu' taun noom bitu'on.*

* **5:11** Ayb. 1:21-22; 2:10; Mzm. 103:8   * **5:12** Mat. 5:34-37

* **5:14** Mrk. 6:13   * **5:17** 1Raj. 17:1; 18:1

18 Kasi i ia nosambayang soosoodo mbaka' langit namalaukonmo usan pataka tano' balaki' isian ule'na.*

19 Utu-utus, kalu isian i kuu men ningiliaskon men kana', ka' isian mian men daa nungule'kon i kuu na salan men kana',

20 mbaka' kuu tio minginti'i se' mian men ninsidakon mian dosaon iya'a mamarerei salanna men sala' nansalamatkonmo santuo'na mian dosaon iya'a dako' lapus ka' dosana men biai' iya'a sida ampunion.*

---

* **5:18** 1Raj. 18:42-45   * **5:20** Ams. 10:12; 1Ptr. 4:8

**Kitap molinas men ringkat na alaata'ala:
perjanjian baru
New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182